

Advies aan Provinciale Staten	
Tbv Statenvergadering d.d.	10-4-2017
Commissie	
Datum commissievergadering	27-3-2017
Onderwerp: Initiatiefvoorstel PvdD Naar een grondgebonden melkveehouderij met koe in de wei	

Uw contactpersoon

E. Krijgsman

AD/STG

Doorkiesnummer +31235143288

krijgsmene@noord-holland.nl

30 maart 2017

1|5

De commissie adviseert:

Om op voorstel van de indiener het *Initiatiefvoorstel Grondgebonden melkveehouderij met koe in de wei (PvdD)* als besprekstuk wordt aangeboden aan PS. Op basis van de bespreking in de commissie volgen mogelijk nog enige wijzigingen door de indiener.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie NLM:

Zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie NLM van 27 maart 2017.

8a. Initiatiefvoorstel PvdD Grondgebonden melkveehouderij met koe in de wei

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft allereerst de PvdD het woord.

TOELICHTING

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) licht de wijzigingen in het voorstel toe. Zo maakt de door GS in november opengestelde POP3-subsidie het al mogelijk kalveren bij de koe te houden, waardoor dit element uit het initiatiefvoorstel is gehaald. Daarnaast zijn de eerdere opmerkingen van de commissie verwerkt in het nieuwe voorstel. Mevrouw Vermaas wil niet de landelijke discussie herhalen, maar beoogt provinciale actie voor het stimuleren van de verduurzaming van de melkveehouderij. Ze is benieuwd naar de reactie van de andere partijen.

EERSTE TERMIJN

De heer **Klein** (CU/SGP) vindt met GS dat het stellen van regels voor een maximum aantal dieren per hectare ver gaat en de vrijheid van boeren aantast, maar ziet wel een rol voor de provincie in het onderzoek naar mogelijke hindernissen bij verduurzaming. De provincie kan de vraag niet vergroten, maar de heer Klein vindt het van belang de bereidheid bij boeren in te willigen en een provinciebrede kringloop te stimuleren.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) complimenteert de PvdD met het mooie voorstel, maar de VVD wil niet dat de overheid voorschrijft hoe een boer zijn bedrijf runt. 90% van de Noord-Hollandse koeien staat al in de wei. In de overige gevallen hebben boeren goede redenen om niet te weiden. Mevrouw Van Langen hoopt dat

de groeiende vraag naar biologische producten doorzet en dat door de marktwerking meer boeren kiezen voor omschakeling. De VVD kan zich vinden in de reactie van GS.

Mevrouw **Alberts** (SP) steunt het voorstel van de PvdD en ziet in de reactie van GS ruimte om tot overeenstemming te komen. Ze pleit eenzelfde verduurzamingsinspanning op alle dossiers en roept GS op in dit geval de wens van de boeren te volgen. Deze wijze van productie en bedrijfsvoering is minder conjunctuurgevoelig en is goed voor de omgeving, de dieren en de boeren. De provincie moet deze win-situatie, die van onderaf al is ingezet, ook van bovenaf faciliteren.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) is heel positief over het nieuwe voorstel van de PvdD. Het is een goede vertaling van de wensen van PS. Ze ziet landelijke ontwikkelingen waardoor ze punt 1 niet kan steunen. Ze meent dat GS punt 3 al oppakken in de Greenports en sluit zich aan bij de opmerking van de heer Klein over punt 2.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) steunt het initiatief van de PvdD en hoopt dat de provincie hiermee een stap zet richting duurzamere veehouderij. Ze is verbaasd dat GS Friesland Campina aanhalen als objectieve bron voor het meten van vraag en aanbod. Groen Kennisnet, een project van Wageningen Universiteit, constateert een dreigend tekort aan biologische producten en het Economisch Bureau Nederland voorspelt 50% groei in de biologische vraag in de komende vijf jaar. In Nederland blijft de productiekant hierbij fors achter. Het is dus tijd voor transitie. De provincie moet serieuzer kijken naar natuurinclusieve landbouw. Ze vraagt GS de punten van de PvdD in te willigen en een nieuwe quickscan toe te zeggen, zodat de provincie meer zicht heeft op de ontwikkelingen in de markt.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vindt de beantwoording van GS voldoende. Biologisch is niet hetzelfde als grondgebonden. De omschakeling is een keuze van de boer. Ze moet het voorstel nog bespreken in haar fractie. Ze meldt dat de PvdA in de Tweede Kamer een wetsvoorstel Veedichtheid zal indienen.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meent dat het voorgestelde beleid effectief is om grondgebondenheid te bevorderen en megastallen te voorkomen, maar benadrukt dat dit landelijk of op Europees niveau moet worden ingestoken. Hij meent dat het niet zinvol is de omschakeling te faciliteren nu het aanbod van biologische zuivel de vraag overtreft en vraagt wat de meerwaarde is van BioValley.

De heer **De Kam** (CDA) dankt de PvdD voor het initiatiefvoorstel. Hij vraagt naar het positieve effect van BioValley en meent dat het stimuleren van een gesloten kringloop juist van belang is voor reguliere boeren. Het CDA pleit voor verduurzaming van de gehele sector en meent dat het aantal biologische boeren groeit als er een afzetmarkt is. De provincie kan wel een rol spelen in de verduurzaming van de sector.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) meent dat de omschakeling naar biologische landbouw verduurzaming van de landbouw niet uitsluit.

De heer **De Kam** (CDA) denkt dat de overheid een belangrijkere rol kan spelen in de verduurzaming van de gehele sector. Het CDA is niet voor extra provinciale regels over grondgebondenheid.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) dankt de PvdD voor de gewijzigde notitie, maar vindt de eerste maatregel te ver gaan. Ze steunt maatregel 2 en 3 en roept GS op om boeren te stimuleren om de omschakeling naar biologische landbouw te maken.

De heer **Van der Sluis** (PVV) heeft geen opmerkingen over dit agendapunt.

De heer **Bond** (ged.) dankt de PvdD voor het aangepaste initiatiefvoorstel. GS willen geen extra regels instellen bovenop de bestaande landelijke en Europese regels. GS willen ook niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten. Het gaat goed in de provincie met meer dan 7% biologische melkveehouderijen. Friesland Campina en CONO houden vraag en aanbod goed in de gaten om een biologische melkplas te voorkomen en de prijs constant te houden. Dit marktmechanisme is een goed vangnet voor ondernemers die zijn omgeschakeld.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) wil beleidsregels niet op marktonderzoek funderen, maar op objectief wetenschappelijk onderzoek.

De heer **Bond** (ged.) vindt beide verstandig, omdat ook de marktontwikkeling van belang is. Hij wil demotivatie door een overschot of te lage prijs voorkomen. GS zetten zich op verschillende manieren in voor een toekomstbestendige duurzame landbouw.

Mevrouw **Alberts** (SP) meent dat het inherent is aan biologische landbouw dat er geen overproductie bestaat.

De heer **Bond** (ged.) legt uit dat de provincie jarenlang de vraag naar biologische producten heeft gestimuleerd. Een stijgende vraag is voor ondernemers altijd de belangrijkste drijfveer voor omschakeling. Met een biologische melkplas daalt de prijs en kiezen ondernemers niet meer voor omschakeling. De markt bepaalt dit.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) beaamt dat de provincie de bedrijfsvoering niet bepaalt, maar wil gezien de gewenste bodemkwaliteit en biodiversiteit bezien waar wel mogelijkheden liggen voor provinciale actie.

De heer **Bond** (ged.) is nog niet klaar met zijn beantwoording.

Mevrouw **Alberts** (SP) herhaalt haar vraag over biologische landbouw zonder overproductie.

De heer **Bond** (ged.) geeft aan dat het product biologisch blijft, ook als er geen vraag is.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) meent dat er ook overproductie kan zijn door te weinig afname.

De heer **Bond** (ged.) herhaalt dat de provincie zich over de volle breedte inzet voor verduurzaming. Zo lopen in de Greenports verschillende projecten, zoals het Evergreen-project, de Vruchtbare Kringloop en Groen Kapitaal. Ook is Noord-Holland in het IPO medeondertekenaar van de Uitvoeringsagenda duurzame veehouderij. Dit past in het speerpunt Maatschappelijke inpassing, met een raakvlak met ruimtelijke kwaliteit. Ook heeft de provincie verschillende subsidieprogramma's en heeft gedeputeerde ingesproken bij de rondetafel van Tweede Kamer over grondgebonden landbouw vanwege het belang ervan. Grondgebonden bedrijven zijn niet per se biologische bedrijven, maar ze hebben wel een voorbeeldfunctie. Noord-Holland is op veel onderdelen een voorbeeldprovincie.

TWEEDE TEMIJN

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) legt uit dat de maatregel over de graasdiereenheden alleen een voorbeeld is. De PRV moet worden aangepast zodat grondgebondenheid wordt gestimuleerd. De PvdD streeft niet naar extra regelgeving en druk op ondernemers, maar naar het borgen van grondgebondenheid.

GS delen dit streven.

De heer **Bond** (ged.) vraagt of mevrouw Vermaas vindt dat mestregelgeving en fosfaatrechten bij het Rijk thuishoren.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) wil de landelijke discussie niet herhalen en richt zich op de instrumenten die de provincie heeft, zoals de PRV. Er is geen sprake van een conflict met landelijke regelgeving. De PvdD en GS zitten op dezelfde lijn.

Mevrouw Vermaas is verbaasd over de opmerkingen van de VVD, gezien het belang dat ook deze partij hecht aan de bodemkwaliteit. Die heeft een sterke relatie met grondgebondenheid, omdat de vruchtbaarheid van de bodem bij beide dossiers het uitgangspunt is. Ze onderstreept het betoog van de SP dat boeren geholpen zijn met investeringen in grondgebondenheid en dierenwelzijn. Ze benadrukt richting D66 dat het in dit voorstel gaat om hetgeen de provincie in de PRV kan doen. Dit vult de landelijke wens om meer grondgebondenheid te creëren aan. Ze noemt voor de biologische kringloop het voorbeeld van bollenteler Huiberts, die aangeeft dat de mogelijkheden nog niet voldoende zijn. De provincie kan hierin een stap zetten. Ze is het eens met de opmerking van GroenLinks over Friesland Campina en herhaalt dat Nederland op dit moment biologische zuivel importeert. Omdat de vraag groter is dan het aanbod, is het tragisch dat boeren die willen omschakelen dit niet kunnen. Het initiatiefvoorstel behelst verder onderzoek hiernaar. Mevrouw Vermaas hoopt ook de PvdA, die de omschakeling naar biologisch boeren wil faciliteren, op dit punt te vinden. Ze steunt de opmerking van ONH om met grondgebondenheid nieuwe megastallen te voorkomen, omdat dit niet de bedrijven zijn waarmee de provincie bekendheid wil krijgen. De meerwaarde van BioValley zit voornamelijk in de biologische kringloop en de samenwerking tussen biologische boeren. Grondgebondenheid is het startpunt voor verduurzaming in de melkveehouderij.

Ze is verbaasd dat gedeputeerde Bond tegen een biologische melkplas is, terwijl het CDA het melkquotum heeft afgeschaft met de "gewone" melkplas tot gevolg.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de PvdD het clusteren van versnipperd land wil stimuleren om meer grondgebondenheid te realiseren.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) vraagt of er een tekort of een overschot aan biologische zuivel is.

De heer **De Kam** (CDA) wil weten of de PvdD provinciale regelgeving wil plaatsen op de grondgebondenheid in de Melkveewet. Hij herhaalt zijn vraag over de biologische kringloop op het eigen bedrijf.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) deelt uitgangspunten als de bodemkwaliteit met de PvdD. Ze steunt de aanpak van GS om deze te stimuleren via de Greenports en niet met extra provinciale regelgeving.

De heer **Bond** (ged.) vond het afschaffen van het melkquotum destijds geen goed idee. Als onderbouwing van zijn stelling dat er afzet moet zijn voordat boeren omschakelen, meldt hij dat Eko Holland 25 boeren op de wachtlijst heeft voor omschakeling, omdat de afzet nog niet is geregeld. De PRV is ook regelgeving.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) vraagt of Friesland Campina omschakeling kan tegenhouden.

De heer **Bond** (ged.) verwijst mevrouw Weemhoff met deze vraag naar Friesland Campina en herhaalt dat er een wachtlijst is voor omschakeling omdat eerst de afzet geregeld moet zijn. Gedeputeerde is zeer enthousiast over het project van de heer Huiberts. Met EFRO-subsidie (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie) vanuit de Greenport werkt hij met biologische mest van megastal Klaver. Als dat niet meer mag, kan het project waarin ook grond wordt uitgeruild om de bodem gezond te houden, niet blijven bestaan.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) beaamt dat de versnippering aandacht behoeft in de PRV, bijvoorbeeld met kavelruil. Ze herhaalt dat Nederland biologische zuivel importeert omdat de vraag groter is dan het aanbod. Het is tragisch dat omschakeling dan niet lukt en ze wil dat de provincie hierop acteert. De PvdD vindt dat de Melkveewet geen grondgebondenheid borgt. Dit is echter een landelijke discussie. De provincie moet grondgebondenheid stimuleren.

In de kringloop wordt mest op het eigen bedrijf gebruikt, maar soms is uitruil mogelijk.

De **voorzitter** concludeert dat het *Initiatiefvoorstel PvdD Grondgebonden melkveehouderij met koe in de wei* met enige wijzigingen wordt aangeboden aan PS.